

چار دیواری اختیاری نیست!

آیین شهروندی و اخلاق آپارتمان نشینی

مؤلفان:

دکتر عیسی عابدینی – دکتر جواد لطفاً له پور هشترودی

(مدرسین دانشگاه)

کاری از موسسه پژوهشی:

موسسه فرهنگی و هنری ستاره آینده پژوهان ایرانیان

عابدینی، عیسی، ۱۳۵۱ -	سرشناسه
چار دیواری اختیاری نیست! : آیین شهروندی و اخلاق آپارتمان نشینی/مولفان عیسی عابدینی، جواد لطف‌الله پور هشترودی ؛ کاری از موسسه فرهنگی و هنری ستاره آینده‌پژوهان ایران.	عنوان و نام پدیدآور
تبریز: انتشارات آلتین، ۱۳۹۷.	مشخصات نشر
۱۳۶ ص.: جدول، نمودار.	مشخصات ظاهری
۱۵۰۰۰ رال ۸-۴۷-۸۹۰۲-۶۰۰-۹۷۸:	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
کتابنامه.	یادداشت
آیین شهروندی و اخلاق آپارتمان نشینی.	عنوان دیگر
آپارتمان‌نشینان	موضوع
Apartment dwellers	موضوع
شهروندان -- جنبه‌های اخلاقی	موضوع
Civics -- Moral and ethical aspects	موضوع
لطف‌الله پور هشترودی، جواد، ۱۳۴۴ -	شناسه افزوده
موسسه فرهنگی و هنری ستاره آینده‌پژوهان ایرانیان	شناسه افزوده
۱۲۹۷HDDVTAV/۶ ۲ج۲/ع	رده بندی کنگ
۴۴۲/۲۷	رده بندی دی‌سی
۵۴۵۱۲۰۸	شماره کتابشناختی ملی

نام کتاب: چار دیواری، اختیاری نیست! آیین شهروندی و اخلاق آپارتمان نشینی

تألیف: دکتر عیسی عابدینی - دکتر جواد لطف‌الله پور هشترودی

ناشر: انتشارات آلتین

لیتوگرافی: افرنگ

قطع: وزیری / صفحه: ۱۳۶

ویراستار علمی، تایپ و صفحه‌آرایی: احسان عابدینی

کنترل نهایی: مهدیه لطف‌الله پور

چاپ / تیراژ: اول / امین / ۳۰۰۰

صحافی: امین / سال ۱۳۹۷

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۲-۴۷-۸

www.Altin-E.ir

yosefr40@yahoo.com

بخش مستقیم: تبریز خیابان امام بازار بزرگ تربیت طبقة پایین پلاک ۳۱ انتشارات آلتین

تلفن: ۰۹۱۴۴۱۲۷۴۹۹، ۰۴۱۳۵۵۳۱۹۶۷، ۰۹۱۴۱۰۲۵۲۸۸

بر موجب مصوب ۱۱/۱۰/۱۳۹۸ هیات از مؤلفان کمری حقوق این اثر برای مؤلفان و انتشارات آلتین محفوظ است.

فهرست

صفحه	عنوان
۴.....	مقدمه:
۸.....	فصل اول: مبانی از آیین شهروندی و حقوق شهروندان.....
۱۸.....	فصل دوم: شهروند و آیین شهروندی (خاستگاه و پیدایش).....
۲۸.....	فصل سوم: مفاهیم مرتبط با آیین شهروندی.....
۴۴.....	فصل چهارم: محیط شناسی نظری (شهر و شهروانی).....
۵۳.....	فصل پنجم: آیین و آداب همسایه‌داری در اسلام.....
۶۸.....	فصل ششم: آیین شهروندی و آپارتمان‌نشینی؛ آسیب‌های اجتماعی.....
۷۸.....	فصل هفتم: تجربه زیست شهروندان در مورد فرهنگ آپارتمان‌نشینی.....
۸۹.....	فصل هشتم: شهروندی فعال، آپارتمان‌نشینی و زندگی شهری مدرن.....
۱۰۸.....	فصل نهم: قوانین و مقررات آپارتمان‌نشینی.....
۱۲۶.....	منابع و مآخذ:

مقدمه

چار دیواری اختیاری نیست!

«چار دیواری اختیاری نیست»؛ در جامعه سنتی مردم در فرهنگ روزمره خود بر این باور بودند که «چار دیواری اختیاری است» فرهنگی بود که برخاسته از شرایط اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و زیست- محیطی آن زمان بود. فرهنگی که توأم با سبک زندگی، مصرف فرهنگی، آیین‌ها و رسوم زندگی روستایی و شهری جامعه سنتی بوده است و تغییرات فرهنگی- اجتماعی، ارزش‌های مادی و فرامادی و شرایط زندگی شهری مدرن همه چیز را به هم ریخته و فرهنگ کار و جامع، جایش به جزییات و یا به عبارت دیگر سیالیت و گفتمانی بودن و تغییرات آن، محو و گذرا داد.

این فرهنگ گفتمانی بازسازی و فصل‌بندی مجدد تعاملات فرهنگی و اجتماعی در تمام ابعاد زندگی بشر امروزی گردید که نتایج آن‌ها افقی و در اندازه‌ای مختلف، جای خود را به خانه‌ها و منازل مسکونی که هم‌شکل، هم‌گونه و تجانس ظاهری و حتی باطنی یکسانی برخوردار هستند، دادند. آزادی بی‌حد و حصه در خانه‌های قدیمی با حیا و شرایط خاص و گوناگونی‌هایی که تداعی نامتجانس بودن، ناهمگون بودن در شکل، اندازه و رنگ و... همان معماری سنتی را داشتند. جایشان را به معماری مدرن دادند. آزادی و اختیار در ایجاد خانه و کاشانه در شهرهای مدرن جای خود را به بند و انحصار داده است. چار دیواری‌هایی بوجود آمدند که از هر جهت تحت کنترل شدید، اخلاق جدید، چشم هم چشم، انضباط شدید، آشفتگی در هنجارها و رفتارها، بی‌ثباتی در روابط اجتماعی، اخلاق همسایگی مدرن، به چالش کشیدن سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی همسایگی و سیال بودن در روابط همسایگی و تغییرات زودهنگام همسایگان و سردرگمی یا به اصطلاح امروزی؛ مساله‌ای به نام اخلاق و رفتار آپارتمان نشینی قرار گرفته‌اند. اخلاقی که امروزه در فرهنگ روزمره ما از معضلات آیین شهروندی و شهرنشینی مدرن و پست مدرن می‌باشد.

امروزه؛ شکل گسترده خانواده، بعد خانوار، اسباب و وسایل زندگی، شرایط زندگی خانوادگی و ارتباطات بین اعضای خانواده و همسایگان و فامیل به سرعت تغییر یافته است.

فرهنگ امروزی تحت تاثیر فرهنگ جهانی یا به عبارت دیگر جهانی شدن می باشد. چرا که با رشد بی رویه جمعیت و شهر نشینی، خانه ها و منازل مسکونی از حالت افقی به حالت عمودی تغییر شکل داده و انبوهی از جمعیت را در خود شکل داده اند و این انبوه جمعیت از محیط های گوناگون عشایری، روستایی و شهری و قومیتی و مذهبی و زبانی و به عبارتی از فرهنگ های مختلف (خرده فرهنگ ها) در یک جا جمع شده اند و به عبارت دیگر سبک و سیاق و آیین های زندگی هر کدام ممکن است کالای مادی و فرهنگی متفاوتی را با خود به همراه داشته باشد. - سوال اساسی این است که آیا باز هم «چار دیواری اختیاری است». آیا باز هم می توانیم ادعا کنیم که خانه خودم هست هر طور که دلم خواست می توانم، هر کاری که خواستم انجام دهم؟ یا هر کجا که خواستم می توانم وسیله شخصی ام را پارک کنم و یا هر کجا خواستم می توانم یک کاری مادی و یا اسباب و اثاثیه را بگذارم؟ و یا استفاده از کالاهای فرهنگی خاص فرهنگ خودم و یا ۲۴ ساعت زمان شبانه روز هم به اختیار خودم هر طور که خواستم استفاده کنم؟ «امروزه هنر، ۲۴ ساعت شبانه روز هم فرهنگی شده است»، شاید به نظر بعضی ها این جمله اغراق آمیز باشد در حالی که زمان هم تحت کنترل شدید مدرنیته قرار گرفته است. ممکن است زمان رفت و آمد، زمان کار در آپارتمان، زمان و مدت مهمانی و مراسم ها، عزاداری و عروسی ها، استفاده یک جوان همسایه از موسیقی و یا شب نشینی ساده تا دیر وقت مورد انتقاد شدید همسایگان و حتی خود ما شود، هر بدون هماهنگی زمان فرهنگی با همسایگان شاید حقوق دیگران را زیر پا بگذاریم. مدیریت زمان یعنی زمان فرهنگی؛ در دنیای امروزی تعریف جدیدی است از بحث شهروند فرهنگی و اخلاق آپارتمان نشینی و همسایگی را در پی دارد. این اصطلاح شاید یکی از مسائل جهان امروزی است که لازمه فرهنگ سازی، سیاست گذاری، برنامه ریزی و مدیریت شهری می باشد که سلامت اجتماعی پایدار شهروندان منوط به آن می باشد.

به نظر می رسد که سلامت اجتماعی شهروندان و نیز تامین نیازهای فردی، گروهی و اجتماعی و فرهنگی آنها در گرو ارتباطات اجتماعی مثبت و سالم با همدیگر می باشد؛ یعنی تامین نیازها باید با مشارکت عمومی تام شهروندان کامل شود. جامعه امروزی نیازمند

شهروندانی است که بتوانند در آن حضور فعالانه داشته باشند، مستلزم حمایت و همکاری و مساعدتی است که از طریق تضمین حقوق و فرصت های برابر برای مشارکت تمامی افراد جامعه حاصل شود.

با این مقدمه؛ تمامی آحاد جامعه (شهروندان) نیازمند آسایش، آرامش فردی و امنیت روحی، روانی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و حقوقی هستند که امروزه به آن امنیت اجتماعی پایدار می گوئیم. زمانی این امر تحقق خواهد یافت که بپذیریم که «چار دیواری اختیاری نیست» و به تقویت سرمایه های انسانی (اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی) اجتماع محور پردازیم و مخصوصاً در حوزه آپارتمان نشینی به دنبال استقرار حقوق شهروندان در تمامی ابعاد آن باشیم، چرا که توسعه حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و حتی استقرار نظام سیاسی دموکراتیک حقیقی، انجمن های مشورتی، تنه فرنگ، عمومی و جامعه مدنی قوی در گرو حرکت و گام برداشتن از حوزه خرد و میانی به حوزه کلان می باشد.

تقویت ارتباطات مثبت و آگاهی و فهم اشتراک، تقویت روحیه مشارکتی و جمع پذیری و دسترسی آزاد به اطلاعات و ارتباطات، ایجاد مشترک همسایگی را به وجود خواهد آورد. مسایل دموکراسی و عدالت از حوزه فردی و خانوادگی، از حوزه همسایگی و هم محلی بودن، هم شهری و هم شهروندی (یعنی با هم زیستن) و مشارکت در هم زیستی سالم و آگاهانه، به سازماندهی فضا و مکان های خرد و کلان اجتماعی و دیگر تعاملات کمک خواهد کرد. عشق به زندگی سالم را در تمامی ابعاد روابط اجتماعی و تقویت سرمایه های فرهنگی و اجتماعی به وجود خواهد آورد. یعنی خود را جزئی از دیگران بدانیم، و دیگران را جزئی از خود بدانیم و برای دیگران همان را بخواهیم که برای خود در تمنای آنیم.